

Sygn. akt. V GC 626/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2022r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu V Wydział Gospodarczy Przewodnicząca sędzia Magdalena Berczyńska-Braś po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2022r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W. przeciwko R. H. o zapłatę

1. oddała powództwo
2. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz pozwanego R. H. kwotę 917 (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty

sędzia Magdalena Berczyńska-Bruś

Sygn. akt V GC 626/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 maja 2021r. pełnomocnik powoda (...) Spółki Akcyjnej w W. wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym od pozwanego R. H. kwoty 2.886,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwoty 1.995 zł i 785 zł od dnia 15 lutego 2021r. do dnia zapłaty i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 76,52 zł i 30,11 zł od dnia 15 lutego 2021r. do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że strony zawarły umowę ubezpieczenia w zakresie wskazanym w polisie wymienionej w petitum pozwu a pozwany zobowiązał się do opłacania w ratach składki ubezpieczeniowej w zamian za ochronę udzielaną przez powoda. Wobec nie opłacenia przez pozwanego składki ubezpieczeniowej powód wezwał go do jednorazowej wpłaty niezapłaconych rat składki. Na zadłużenie pozwanego składa się również kwota 144,17 zł tytułem skapitalizowanych odsetek.

Dnia 27 maja 2021r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Kaliszu wydała nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie V GNc 1454/21, którym orzekła zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany, zachowując ustawowy termin, wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości. W sprzeciwie wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany zakwestionował roszczenia powoda objęte żądaniem pozwu, w szczególności fakt zawarcia polisy nr (...), załączonej do pozwu oraz obowiązek zapłaty składki w ratach, tym bardziej, że z powołanego wydruku polisy wynika, że składka jest płatna jednorazowo. Polisa nie została podpisana

przez pozwanego.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko, załączając korespondencję mailową pomiędzy agentem ubezpieczeniowym, pozwanym a przedstawicielem leasingodawcy na fakt zawarcia umowy ubezpieczenia. Agent ubezpieczeniowy wystawił polisę o nr (...) po uzgodnieniu z pozwanym i za jego zgodą. Pozwany przesłał agentowi ubezpieczeniowemu korespondencję z leasingodawcą i poprosił aby ten wystawił polisę AC i wysłał ją do leasingodawcy, co agent zrobił.

W piśmie z 22 września 2021r. pełnomocnik pozwanego podtrzymała dotychczasowe stanowisko, załączając korespondencję mailową z dnia 3 lipca 2020r. zawierającą wypowiedzenie pozwanego z dnia 30 czerwca 2020r. umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...) dotyczącą pojazdu P. (...).

W piśmie z dnia 8 października 2021r. pełnomocnik powoda wskazał, że wypowiedzenie przedłożone przez pozwanego dotyczy obowiązkowego ubezpieczenia OC, a niniejsze postępowanie dotyczy ubezpieczenia (...) Casco oraz A.. Ponadto wypowiedzenie to dotyczy polisy nr (...), która według pozwanego miała być polisą na podstawie której polisa o nr (...) miała być automatycznie wznowiona. Ubezpieczenie AC i A. są ubezpieczeniami dobrowolnymi, a więc nie podlegają regulacji zawartej w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych. Twierdzenie pozwanego, że wypowiedział poprzednią umowę ubezpieczenia przed automatycznym zawarciem umowy ubezpieczenia (...) jest bezzasadne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Departament (...) mailem z dnia 2 czerwca 2020r. poinformował pozwanego, że wkrótce upływa termin odnowienia ochrony ubezpieczeniowej dla pojazdu o nr rej. (...) i aby uzyskać zgodę na ubezpieczenie indywidualne należało przesłać ofertę ubezpieczenia na wskazany adres e-mail w terminie 30 dni przed końcem ochrony obecnego ubezpieczenia. W wymaganych warunkach ubezpieczenia wskazano ubezpieczenie OC/AC/ (...) zawarte na okres 12 miesięcy w jednym z rekomendowanych Towarzystw (...): (...) S.A., (...) S.A., (...) S.A. i (...) S.A. Wskazano warunki umowy ubezpieczenia (...) Casco i płatność składki jednorazowo. Po uzyskaniu zgody, kopię polisy należało przesłać wraz z potwierdzeniem zapłaty składki najpóźniej na 10 dni przed końcem okresu ubezpieczenia na wskazany adres e-mail. W przypadku niedostarczenia kopii polisy wraz z potwierdzeniem opłacenia składki na 10 dni przed końcem ochrony przedmiot leasingu miał zostać ubezpieczony przez (...) Sp. z o.o. w wybranym Towarzystwie (...).

Dowód: mail Departamentu (...) do pozwanego z

2.06.2020r. (k. 42 – 43 akt)

W dniu 3 czerwca 2020r. pozwany przesłał otrzymany maila do M. U..

Dowód: mail pozwanego z 3.06.2020r. (k. 42 akt)

W dniu 10 czerwca 2020r. M. U. przesłała Departamentowi (...) i do wiadomości pozwanemu polisę AC P. (...) z wyliczoną składką 2.780 zł.

Dowód: mail M. U. (k. 41 v akt)

W dniu 12 czerwca 2020r. (...) poinformował M. U., że otrzymał samą polisę AC i na ten moment nie może zaakceptować polisy. Poprosił o przesłanie polisy (...) oraz, że skan polisy wraz z potwierdzeniem zapłaty należy przesłać na wskazany adres e-mail najpóźniej na 10 dni przed początkiem nowego okresu ubezpieczenia. Z tytułu zawarcia polisy indywidualnie, zostanie pobrana opłata zgodnie z Tabelą Opłat Dodatkowych. W przypadku nie dostarczenia do (...) kopii ubezpieczenia w wyżej wymienionym terminie (...) ma prawo ubezpieczyć pojazd na koszt Leasingobiorcy.

Dowód: mail (...) do M. U. (k. 38 – 38v akt)

W dniu 13 czerwca 2020r. M. U. przesłała polisę OC i AC P. (...). W treści maila wskazała ponadto „H. R. umowa nr (...)”.

Dowód: mail M. U. (k. 41 v akt)

W odpowiedzi z dnia 15 czerwca 2020r. (...) poinformował M. U., że polisa została zatwierdzona i wprowadzona do systemu. Zgodnie z terminem poproszono o przesłanie potwierdzenia płatności przesłanej polisy na wskazany adres e-mail.

Dowód: mail od (...) do M. U. (k. 41 akt)

Pozwany, pismem bez daty ale składając własnoręczny podpis, wypowiedział z dniem 30 czerwca 2020r. umowę ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych dla pojazdu P. (...) nr polisy (...), okres ubezpieczenia od 8 lipca 2019r. do 7 lipca 2020r. Wypowiedział kontynuację umowy na kolejny okres ubezpieczenia, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń (Dz.U. 03.124.1152).

Dowód: wypowiedzenie umowy OC (k. 50 akt)

W dniu 3 lipca 2020r. M. U. przesłała mailem do centrali powoda wypowiedzenie złożone z dniem 30 czerwca 2020r. przez pozwanego do polisy (...) P. (...) R., prosząc o zarejestrowanie.

Dowód: mail M. U. do centrali powoda (k. 49 akt)

Powód posiada druk Polisy nr (...), będącej jednocześnie wnioskiem ubezpieczeniowym, w którym potwierdził zawarcie umowy ubezpieczenia na okres od 8 lipca 2020r. do 7 lipca 2021r. Jako pośrednika ubezpieczeniowego wskazano przedstawicielstwo (...) – K. M. U., jako ubezpieczającego R. H. a jako ubezpieczonego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością O/K.. Przedmiotem ubezpieczenia był samochód ciężarowy marki P. (...) nr rej. (...). Polisą objęto ubezpieczenie (...) Casco (KAC) i A. (...). Łączną składkę wskazano na kwotę 2.780 zł, płatną przelewem jednorazowo do dnia 10 czerwca 2020r. Polisa została podpisana przez dyrektora zarządzającego powoda M. C. w dniu 9 czerwca 2020r. Polisa nie została podpisana przez pozwanego, w tym zawarte w niej oświadczenia składane przez ubezpieczającego, między innymi, że wyraża zgodę na zawarcie umowy ubezpieczenia na podstawie Ogólnych Warunków Ubezpieczenia i że OWU wraz z informacją wymaganą przepisem art. 17 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, dokumentem zawierającym informacje o produkcie oraz informacją dotyczącą procedury składania i rozpatrywania reklamacji zostały mu doręczone przed zawarciem umowy ubezpieczenia w formie papierowej.

Dowód: Polisa nr (...) (k. 12 – 13 akt)

Pismem z dnia 20 listopada 2020r. firma windykacyjna (...) S.A., działając w imieniu powoda, wezwała pozwanego do wywiązania się z obowiązku spłaty zadłużenia wynikającego z polisy nr (...) dotyczącej samochodu marki P. (...) o nr. rej. (...) za okres ubezpieczenia od 8.07.2020r. do 07.07.2021r. z tytułu ubezpieczenia (...) Casco – KAC w kwocie głównej 1.995 zł i 49,89 zł tytułem odsetek oraz z tytułu (...) w kwocie głównej 785 zł i 19,63 zł tytułem odsetek - na łączną kwotę 2.849,52 zł pod rygorem wszczęcia postępowania sądowego.

Dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty (k. 14-14v akt)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych wyżej dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do treści 805 § 1 kodeksu cywilnego przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Zgodnie natomiast z treścią przepisu 808 § 1 k.c. ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek. Umowa ubezpieczenia na cudzy rachunek, o której mowa w art. 808 § 1 k.c. występuje wówczas, gdy ubezpieczający ubezpiecza cudzy interes majątkowy, ale działa przy tym we własnym imieniu, co powoduje, że kto inny jest tu ubezpieczającym, a kto inny osobą, w której interesie zawiera się ubezpieczenie. Ubezpieczenie majątkowe na cudzy rachunek ma w praktyce zastosowanie najczęściej w przypadku ubezpieczenia przez banki ich klientów w związku z udzielonym kredytem czy prowadzeniem rachunku bankowego, ubezpieczenia przez organy samorządu zawodowego członków tego samorządu, ubezpieczenia przez przewoźnika czy spedytora przewożonych

towarów, ubezpieczenia przez korzystającego rzeczy oddanej w leasing, czy umów zawieranych przez komisanta co do rzeczy oddanych mu do sprzedaży. Motywem zawarcia takiej umowy jest szczególna relacja ubezpieczającego do ubezpieczonego, bowiem ubezpieczającemu zależy na zachowaniu cudzego interesu majątkowego lub też jest on zobligowany do dbałości o zachowanie tego interesu. Ubezpieczający realizuje w ten sposób własny interes, bowiem w sytuacji, kiedy ubezpieczony poniesie szkodę, odszkodowanie z tego tytułu wypłacone mu zostanie przez ubezpieczyciela i ubezpieczony nie będzie dochodził stosownego odszkodowania od ubezpieczającego (podobnie Z.K. N., A. W., Prawo, s. 140).

Zgodnie z art. 809 k.c. ubezpieczyciel zobowiązany jest potwierdzić zawarcie umowy dokumentem ubezpieczenia. W razie wątpliwości umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.

Umowa ubezpieczenia dla swej ważności nie wymaga zachowania formy szczególnej i może dojść do jej zawarcia nawet w wyniku milczącego przyjęcia oferty przez ubezpieczyciela. Postanowienie, że umowa ubezpieczenia powinna być potwierdzona przez ubezpieczyciela dokumentem ubezpieczenia, oznacza zastrzeżenie formy jedynie ad probationem, bowiem wspomniany dokument ma zwykłą postać pisemną (tak też SA w Warszawie z 24.9.2018 r., VI ACa 602/17, L.). Ustawodawca zrezygnował przy tym z wymieniania przykładowych postaci dokumentu ubezpieczenia, co w praktyce nie wymaga jednak rezygnacji z używanych do tej pory polis, legitymacji ubezpieczeniowych czy tymczasowych zaświadczeń.

Umowa ubezpieczenia zawierana jest najczęściej w trybie ofertowym i jako oferent występuje tu ubezpieczający. Oferta ubezpieczającego przybiera postać wniosku o ubezpieczenie, skierowanego do ubezpieczyciela jako oblata. Ubezpieczyciel, przyjmując ofertę, potwierdza to z reguły przez doręczenie dokumentu ubezpieczenia i chwila, w której to następuje, wyznacza moment zawarcia umowy. Nie ma jednak przeszkód, by oferta ubezpieczającego przyjęta została w inny sposób, w szczególności nie wymaga się dla oświadczenia ubezpieczyciela o przyjęciu oferty żadnej szczególnej formy i oświadczenie to może zostać złożone choćby w sposób dorozumiany (tak też SN w wyr. z 16.11.2006 r., II CSK 181/06, L.). Zawarcie umowy ubezpieczenia z chwilą doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia następuje zatem tylko wtedy, gdy umowa ta nie została już wcześniej zawarta według reguł ogólnych prawa cywilnego (tak M. Orlicki, w: M. Orlicki, J. Pokrzywniak, Umowa, s. 54; podobnie SA w Łodzi w wyr. z 14.3.1996 r., I ACr 62/96, OSA 1997, Nr 1, poz. 4, z glosą R. Kasprzyka, Pal. 1997, Nr 3-4, s. 262). Dyspozycja art. 809 § 2 k.c. wprowadza zatem w tym zakresie jedynie domniemanie o charakterze usuwalnym. Przepis ten nie znajdzie zastosowania w sytuacji, kiedy chwila zawarcia umowy nie została oznaczona wyraźnie przez same strony, ani też w przypadkach, o których mowa w art. 811 k.c. i art. 5a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z dnia 22 maja 2003r. (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) (tak też SA w Warszawie z 24.9.2018 r., VI ACa 602/17, L.).

Domniemanie z art. 809 § 2 k.c. łączy chwilę zawarcia umowy z doręczeniem ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia, a zatem nastąpić tu powinno odwołanie do dyspozycji art. 61 zd. 1 k.c.

Żadna z powołanych wyżej sytuacji nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Przedstawicielka powoda, agent ubezpieczeniowy M. U., na prośbę pozwanego przedstawiła (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością ofertę ubezpieczenia. Dopiero po przedstawieniu oferty na ubezpieczenie OC/AC/ (...) zawarte na okres 12 miesięcy i uzyskaniu zgody (...) pozwany mógł zawrzeć z powodem umowę o zaakceptowanej wcześniej treści. Z korespondencji mailowej wynika, że taka zgoda (...) Sp. z o.o. została udzielona. Kolejnym krokiem było zawarcie przez pozwanego umów ubezpieczenia OC, AC i (...), czyli złożenie oferty powodowi i przedstawienie leasingodawcy kopii polisy wraz z dowodem zapłaty składki ubezpieczeniowej najpóźniej na 10 dni przed końcem okresu ubezpieczenia.

Do zawarcia umowy jednak nie doszło. Pozwany nie złożył oferty powodowi o nie przedstawił leasingodawcy zawartej z powodem umowy, nie uiścił składki ubezpieczeniowej. O tym, że nie miał zamiaru zawierać umowy z powodem świadczy również to, że wypowiedział umowę OC, która uległaby przedłużeniu z mocy prawa. Zgodnie bowiem z art. 28 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z dnia 22 maja 2003r. (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) jeżeli posiadacz pojazdu

mechanicznego nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy.

Umowa AC i (...) są umowami dobrowolnymi. Powód nie przedstawił dowodu, że pozwany wyraził wolę ich zawarcia. Powód załączył do pozwu druk polisy, będący w nazwie jednocześnie wnioskiem ubezpieczeniowym, jednakże nie wykazał aby pozwany złożył taki wniosek powodowi. Nawet jeżeli ten sam dokument został przedstawiony (...) do akceptacji i taka zgoda została wyrażona, to stroną umowy ubezpieczenia miał być pozwany i to pozwany miał złożyć oświadczenie woli, czego jednak nie uczynił. Brak podpisu pozwanego na wniosku ubezpieczeniowym oznacza również, że nie złożył wymienionych w polisie oświadczeń takich jak wyrażenie zgody na zawarcie umowy ubezpieczenia na podstawie Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, potwierdzenia ich otrzymania przed zawarciem umowy, czy też otrzymania informacji wymaganej przepisem art. 17 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Ta ostatnia norma przewiduje, że w przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na cudzy rachunek, zakład ubezpieczeń ma obowiązek przekazania ubezpieczonemu informacji o przesłankach wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia, ograniczeniach oraz wyłączeniach odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniających do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia, kosztach oraz wszelkich innych obciążeniach potrącanych ze składek ubezpieczeniowych, z aktywów ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych lub poprzez umorzenie jednostek uczestnictwa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych, czy wartości wykupu ubezpieczenia w poszczególnych okresach trwania ochrony ubezpieczeniowej oraz okresie, w którym roszczenie o wypłatę wartości wykupu nie przysługuje. Przekazanie tych informacji następuje za pośrednictwem ubezpieczającego, osobie zainteresowanej, przed przystąpieniem do takiej umowy, na piśmie, lub – jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę – na innym trwałym nośniku. Te obowiązki powoda nie zostały spełnione.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Ta strona, która twierdzi, że określony fakt miał miejsce obowiązana jest zgłosić dowód lub dowody wykazujące jego istnienie. Powód nie udowodnił, że pozwany złożył mu wniosek ubezpieczeniowy będący ofertą zawarcia umowy ubezpieczenia.

W związku z powyższym powództwo należało oddalić.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie wynikającej z art. 98 k.p.c. zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu i obciążył nimi w całości przegrywającego spór powoda. Powód ma obowiązek zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty postępowania, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone na podstawie § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r. poz. 1804) wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00zł wynikającą z art. 1 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 09.09.2000r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 86, poz. 960 ze zm.).

sędzia Magdalena Berczyńska-Bruś